

Vaikutusten ennakoarviointi

Aihe: Hyvinvointiin liittyvien asioiden organisointi

Laatija: Tiina Paloranta, Kimmo Levänen, Mika Koskela, Tuomo Kallio, Liisa Neronen

Päivämäärä: 2.5.2023

Vaikutusten ennakoarviointia toteutetaan useilla eri nimillä, kuten esimerkiksi vaikutusten arviointi asuinalueiden, henkilöstön, ihmisten, ikäihmisten, kielellisten, kotieläinten, kulttuurin, lapsien, maahanmuuttajien, mielenterveyden, sosiaalisten, sukupuolten, talouden, terveyden, vammaisten, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon, ympäristön ja yritysten näkökulmista. Arviointinäkökulmat valitaan arvioitavan kohteen mukaan.

Hämeenkyrössä jokaiseen arviointiin otetaan mukaan yritysvaikutusten ja ilmastovaikutusten arviointi.

Tässä arviossa lautakunnista käytetään nimiä koulutuslautakunta ja hyvinvointilautakunta. Tällä ei oteta kantaa tulevien lautakuntien nimiin, eli lopulliset nimet voivat olla muutakin.

Arvioitavat vaihtoehdot

0 Nykytila

- sivistyspalvelujen palvelualue, jossa sivistysjohtaja
- sivistyslautakunta, jonka tehtäviin kuuluu opetus, varhaiskasvatus ja vapaa-aikapalvelut

1 vaihtoehto: hyvinvointitoimikunta, joka nimetään hyvinvoinnin vaikuttamistoimikunnaksi

- sivistyspalvelujen organisointi nykymallin mukaan
- hallitus perustaa hyvinvointitoimikunnan. Toimikunnan tehtävä määritellään toimikunnan perustamispäätöksessä. Toimikunnalle ei tule päätösvaltaa, vaan se toimii hyvinvointiasioiden ohjausryhmänä ja ohjaa hyvinvointiasioiden kokonaisuutta. Toimikunta raportoi ainakin hallitukselle ja sivistyslautakunnalle. Toimikuntaan valitaan hallituksen edustajat, sivistyslautakunnan edustajia ja muita luottamushenkilöitä. Toimikunnassa on tarvittavat viranhaltijat.

2. vaihtoehto: kaksi lautakuntaa

- sivistyspalvelujen palvelualue, jossa sivistysjohtaja
- kaksi lautakuntaa, koulutuslautakunta ja hyvinvointilautakunta
- koulutuslautakunnalle kuuluu opetus ja varhaiskasvatus
- hyvinvointilautakunnalle kuuluu vapaa-aikapalvelut

3. vaihtoehto: hyvinvointijaosto

- sivistyspalvelujen palvelualue, jossa sivistysjohtaja
- sivistyslautakunnalla on hyvinvointijaosto, jonka päätösvaltaan kuuluu vapaa-aikapalveluja koskevat asiat

4. vaihtoehto: uusi palvelualue

- sivistyspalvelujen palvelualueelle jäävät opetus ja varhaiskasvatus
- uudelle hyvinvoinnin palvelualueelle siirtyvät vapaa-aikapalvelujen asiat
- uudella palvelualueella oma palvelujohtaja
- uusi hyvinvointilautakunta

Mistä vaikutuksesta on kyse	0 = nykytila Nykyinen organisointi	1 vaihtoehto Hyvinvointitoimikunta	2 vaihtoehto Sivistyspalveluissa kaksi lautakuntaa	3 vaihtoehto Sivistyslautakunnalle hyvinvointijaosto	4 vaihtoehto Hyvinvoinnille tehdään oma palvelualue
Johtamisvaikutus	Vapaa-aikapalvelujen organisointi on uudistettu vuoden 2023 alusta. Vapaa-aikapäällikkö ja hyvinvointikoordinaattori ovat sivistyspalveluiden johtoryhmän jäseniä.	Hallitus valitsee toimikunnan ja se toimii hallituksen alaisena. Hallitus määrittelee toimikunnan tehtävän.	Hyvinvointilautakunnan esittelijän määrääminen. Jos esittelijä on muu kuin palvelujohtaja, niin palvelujohtajan vastuu täytyy määritellä uudelleen. Palvelujohtajalla oltava läsnäolo-oikeus, ellei ole esittelijä.	Ei vaikutusta, palvelujohtajan työ ennallaan. Jaoston esittelijänä voi olla useita henkilöitä.	Palvelualue tarvitsee palvelujohtajan. Palvelujohtaja on kunnan johtoryhmän jäsen. Vain yhden vastualueen palvelualue ei ole hyvä, rakenteen voi miettiä uusiksi. Palvelualueella on oma johtoryhmä.

Mistä vaikutuksesta on kyse	0 = nykytila Nykyinen organisointi	1 vaihtoehto Hyvinvointitoimikunta	2 vaihtoehto Sivistyspalveluissa kaksi lautakuntaa	3 vaihtoehto Sivistyslautakunnalle hyvinvointijaosto	4 vaihtoehto Hyvinvoinnille tehdään oma palvelualue
Vaikutus hallintosäätöön	Ei vaikutusta.	Ei vaikutusta.	Päätösvallat muuttuvat. Ne määrätään kummallekin lautakunnalle. Esittelijä määrätään.	Päätösvalta määrätään jaostolle. Esittelijä /esittelijät määrätään.	Iso rakenteellinen muutos ja monta muutosta hallintosäätöön. Uudelle palvelualueelle määritellään tehtävät. Uusi palvelujohtaja. Johtamisrakenne muuttuu.

Mistä vaikutuksesta on kyse	0 = nykytila Nykyinen organisointi	1 vaihtoehto Hyvinvointitoimikunta	2 vaihtoehto Sivistyspalveluissa kaksi lautakuntaa	3 vaihtoehto Sivistyslautakunnalle hyvinvointijaosto	4 vaihtoehto Hyvinvoinnille tehdään oma palvelualue
Vaikutus talouden hallinnan ja seurannan rakenteeseen	Ei vaikutusta.	Ei vaikutusta. Toimikunnan menot menevät hallituksen menoista, jos hallituksen perustama.	Uusi lautakunta saadaan mahtumaan nykyiseen rakenteeseen kohtuullisella työmäärällä. Vaatii laskentatunnistakerätyksen muuttamista koko kunnan osalta. Vertailutiedot menetetään. Toimielinkohtainen budjetointi.	Jaosto saadaan mahtumaan nykyiseen rakenteeseen pienellä työmäärällä. Vertailutiedot menetetään.	Iso rakenteellinen muutos, josta seuraa useiden laskentatunnisteiden muutos (=palvelualueiden, vastuualueiden ja kustannuspaikkojen numerointi). Iso työmäärä. Vertailutiedot menetetään.

Mistä vaikutuksesta on kyse	0 = nykytila Nykyinen organisointi	1 vaihtoehto Hyvinvointitoimikunta	2 vaihtoehto Sivistyspalveluissa kaksi lautakuntaa	3 vaihtoehto Sivistyslautakunnalle hyvinvointijaosto	4 vaihtoehto Hyvinvoinnille tehdään oma palvelualue
Henkilöstövaikutus eli miten vaikuttaa työntekijöihin	Vapaa-aikapalvelujen uusi malli tuli käyttöön vasta vuoden alusta ja on todettu toimivaksi.	Toimikunnan ylläpitäjätyöntekijälle lisätyötä.	Asioiden eriyttäminen lisää siiloutumisen vaaraa sivistyspalveluissa. Palvelujohtajalle lisäkuormitus kahdesta lautakunnasta. Lautakunnan hallinnollinen työ kaksinkertaistuu.	Jaoston ylläpitäjätyöntekijälle lisätyötä.	Uusi johtamisjärjestely ja hallintorakenne on merkittävä muutos työntekijöille. Uusi palvelualue lisää siiloutumista. Hallinnollinen työ moninkertaistuu.
Työntekijämäärävai- kutukset	Sivistyspalveluissa nyt 250 henkeä.	Ei vaikutusta	Koulutuslautakunta noin 235 henkeä. Hyvinvointilautakunta 14 vakituista henkeä. Ei vaikutusta koko palvelualueen henkilömäärään.	Ei vaikutusta lautakunnan alaisen henkilökunnan määrään.	Palvelualueen henkilömäärä 14 ja lisäksi hallinnolliset työt. Voi aiheuttaa lisätyöntekijätarvetta.

Mistä vaikutuksesta on kyse	0 = nykytila Nykyinen organisointi	1 vaihtoehto Hyvinvointitoimikunta	2 vaihtoehto Sivistyspalveluissa kaksi lautakuntaa	3 vaihtoehto Sivistyslautakunnalle hyvinvointijaosto	4 vaihtoehto Hyvinvoinnille tehdään oma palvelualue
Talousvaikutus, talousarvion eurosuuruus TA23 mukaisesti	Netto 22 506 200 euroa	Lisäkuluina hallintopalveluille toimikunnan kulut 6000-9000 euroa.	Lisäkulut kokouspalkkioista. Sivistyslautakunnan kokouskulut tällä hetkellä 13 500 e/vuosi. (kokouspalkkiot + tarjoilut yms oheiskulut). Mahdollisten uusien esittelijöiden palkanlisät.	Lisäkulut jaostosta. Oletus, että jaosto kokoontuu noin joka toinen kuukausi noin 6000 euroa. Mahdollisten uusien esittelijöiden palkanlisät.	Lisäkulut palvelujohtajan palkanlisästä ja hallinnosta. Palvelualueen menot 1 768 300 euroa + uudet kulut.
Demokratiavaikutus, vaikutus luottamushenkilömäärään	Ei vaikutusta	Toimikuntaan voidaan valita myös muita kuin nykyisiä luottamushenkilöitä.	Uusia luottamushenkilöpaikkoja lautakunnan jäsenten ja varajäsenten paikat.	Uusia luottamushenkilöpaikkoja sen verran, kun jaostoon valitaan muita kuin sivistyslautakunnan jäseniä.	Uusia luottamushenkilöpaikkoja uuden lautakunnan paikat.

Mistä vaikutuksesta on kyse	0 = nykytila Nykyinen organisointi	1 vaihtoehto Hyvinvointitoimikunta	2 vaihtoehto Sivistyspalveluissa kaksi lautakuntaa	3 vaihtoehto Sivistyslautakunnalle hyvinvointijaosto	4 vaihtoehto Hyvinvoinnille tehdään oma palvelualue
Hallinnollinen vaikutus	Ei vaikutusta.	Vähäinen muutos, toimikunnan ylläpito on kevyempää kuin jaoston tai lautakunnan.	Uuden lautakunnan ylläpito lisää hallinnollista työtä mm. lautakunnan vuosikellon mukaiset työt (mm. talous, riskienhallinta), talousseurantaa valtuustotasolle uusi seurantakohde.	Uuden toimielimen ylläpito lisää hallinnon työtä, kokouksia lisää.	Uusi palvelualue lisää hallinnollista työtä. Palvelualueen talous- ja hallintoasioiden hoito järjestettävä. Palvelualueella on vuosikellon mukaiset työt. Valtuustotasolla uusi seurantakohde.
Vaikutus kuntalaisiin	Ei vaikutusta	Ei suoraa vaikutusta	Ei suoraa vaikutusta	Ei suoraa vaikutusta	Ei suoraa vaikutusta
Hyvinvointityön ohjaus	Ei vaikutusta. Hallitus linjaa strategisen tason.	Ei vaikutusta.	Sivistyslautakunnan hyvinvointityön koordinointi siirtyy hyvinvointilautakunnalle.	Kummalle tulee koordinointi?	Palvelualue koordinoi

Ei vaikutusta yrityksiin, ilmastoon, ikäihmisiin, tasa-arvoon, yhdenvertaisuuteen, maahanmuuttajiin, sosiaaliseen ympäristöön, ympäristöön, kotieläimiin, kulttuuriin.

Johtopäätöksiä:

- Mahdollisen tulevan lautakunnan toimiala on vapaa-aikapalvelut eikä hyvinvointi. Hyvinvointi on kaikkien työtä kunnassa. Sitä tehdään joka palvelualueella. Hyvinvointityö on luonteeltaan samantyyppistä Hinku-työn kanssa, eli poikkihallinnollista työtä, joka kuuluu kaikille. Vapaa-aikapalvelut toteuttavat vain osan kunnan hyvinvointityöstä.
- Hyvinvoinnin strateginen ohjaus on säilytettävä hallituksella (vrt ilmastotyön ohjaus, elinkeinopolitiikka)
- Hallinnon kulujen suhteellinen osuus kunnan kuluista kasvaa, jos tehdään uusia hallinnollisia rakenteita esim. palvelualue
- Lautakuntien päätöksenteon tasojen pitäisi olla riittävän isoja
- Talouden sopeutuksen yhteydessä tavoitteena oli mahdollisuuksien mukaan keventää hallintoa